

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE

WYDZIAŁ SPOŁECZNO-EKONOMICZNY

**PROGRAM KSZTAŁCENIA
dla studiów podyplomowych**

Nazwa studiów podyplomowych

PRACA Z OFIARAMI I SPRAWCAMI PRZEMOCY

Kod studiów podyplomowych

POiSP_2016_2017

Autorzy programu:

prof. nadzw. dr hab. Jakub Bartoszewski

Data opracowania: 07-01-2016

1. Ogólna charakterystyka studiów

1.1. Podstawowe informacje

Czas trwania studiów:	
• liczba semestrów	dwa
• liczba godzin	222
Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji podyplomowych	30
Obszar/Obszary kształcenia	nauki humanistyczne, nauki społeczne
Dziedzina/Dziedziny nauki	nauki humanistyczne, nauki społeczne

1.2. Koncepcja kształcenia

<p>Celem studiów jest zapoznanie i przygotowanie słuchaczy do pracy z klientem doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie. Studia dostarczają zróżnicowanych narzędzi oraz określonych metod i technik terapeutycznych w oparciu o zajęcia teoretyczne i praktyczne; przygotowują do pracy z klientem poprzez odpowiednie metody z zakresu terapii i socjoterapii, psychologii, pracy socjalnej; dostarczają wiedzy z zakresu diagnozowania oraz planowania pomocy dla rodziny z problemem przemocy oraz sprawców przemocy, a także wskazują na elementy procedury dotyczące udzielania pomocy, zasady pracy interdyscyplinarnej - kompetencje służb, algorytm postępowania, koordynacja programów przeciwdziałania przemocy, uregulowania prawne, tworzenie, prowadzenie grupowych form pomocy dla ofiar przemocy i sprawców przemocy, zadania terapeutów grupowych, proces grupowy, profilaktyki przeciwdziałania przemocy oraz działań korekcyjnych dla sprawców przemocy.</p>
<p>Studia przeznaczone są dla absolwentów szkół wyższych, a w szczególności dla absolwentów kierunków: praca socjalna, pedagogika, politologia, socjologia, psychologia, (filozofia, teologia – w tych przypadkach posiadanie co najmniej ukończonego przygotowania pedagogicznego), studia nad rodziną, którzy są zainteresowani pracą z osobami doświadczającymi przemocy domowej.</p>
<p>Studia wpisują się w misję Uczelni, którą jest tworzenie przyjaznego miejsca do studiowania, gdzie można rozwijać swoje talenty i realizować pasje oraz przygotować się do udanego startu zawodowego. Realizacja studiów wiąże się z dwoma spośród trzech celów strategicznych Uczelni: zwiększenie atrakcyjności i skuteczności kształcenia (cel I) oraz rozwój promocji i współpracy z otoczeniem (cel II). Studia nawiązują również do misji Wydziału Społeczno-Ekonomicznego, którą jest tworzenie odpowiednich warunków do studiowania, pozwalających na sprawne zaspokajanie wszechstronnych aspiracji edukacyjnych regionu, przygotowanie absolwentów do zaistnienia na rynku pracy oraz uświadomienie potrzeby ciągłego dokształcania i doskonalenia zawodowego. Realizacja studiów wiąże się z dwoma spośród trzech celów strategicznych Wydziału: doskonalenie oferty edukacyjnej i jakości kształcenia (cel I) oraz rozwijanie współpracy z regionalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym (cel II). Z jednej strony bowiem realizacja studiów zmierza do wzbogacenia i uelastycznienia oferty edukacyjnej Uczelni i Wydziału zgodnie z oczekiwaniami i aspiracjami społeczności regionu, z drugiej natomiast jest wyrazem poszerzania współpracy z regionalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ponadto realizacja studiów, będących formą kształcenia ustawicznego, przyczynia się do budowania kapitału ludzkiego w regionie.</p>

2. Zakładane efekty kształcenia

2.1. Umiejscowienie studiów w obszarze/obszarach kształcenia

<p>Studia należą do obszarów kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych, a dokładniej rzecz ujmując umiejscowione są w dziedzinach nauk: humanistycznych i społecznych. Wiedza i umiejętności zdobywane podczas studiów odwołują się przede wszystkim do następujących dyscyplin naukowych: pedagogika, psychologia, socjologia, praca socjalna, filozofia oraz nauki o rodzinie.</p>

2.2. Szczegółowe efekty kształcenia

Symbol	Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych w zakresie PRACY Z OFIARAMI I SPRAWCAMI PRZEMOCY Po zakończeniu studiów podyplomowych absolwent:
WIEDZA	
W01	posiada wiedzę na temat struktur rodziny, społecznych zmian kulturowych oraz marginalizacji i nierówności społecznych oraz stereotypów ról społecznych
W02	posiada wiedzę z zakresu diagnozy rodziny, ofiar oraz sprawców przemocy, a także procesów i mechanizmów zmian społeczno-kulturowych
W03	posiada wiedzę z zakresu psychologii oraz zna podstawowe koncepcje i założenia związane z teoriami systemowymi, systemowym ujęciem rodziny, teoriami interakcji społecznych

	oraz psychopatologii, tworzenia więzi społecznych
W04	posiada wiedzę na temat mechanizmów przemocowych oraz zna obszary terapii psychologicznej dzięki czemu potrafi zdecydować, gdzie kończy się obszar jego kompetencji jako terapeuty z zakresu pracy z ofiarami przemocy
W05	posiada wiedzę na temat realizacji procesu terapeutycznego ofiar przemocy domowej oraz zna różne odmiany metod, technik i narzędzi w pracy ze sprawcami przemocy
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	potrafi analizować źródła przemocy domowej w kontekście społecznym, ekonomicznym, kulturowym, religijnym
U02	potrafi prowadzić profesjonalne sesje terapii indywidualnej i grupowej ofiar przemocy domowej oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy domowej
U03	potrafi stosować wachlarz narzędzi i technik przydatnych w realizacji sesji terapii indywidualnej i grupowej ofiar przemocy domowej oraz sprawców przemocy
U04	potrafi stosować techniki motywacyjne i budować atmosferę proaktywnego działania
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	docenia znaczenie pracy z ludźmi i wspieranie ich działań
K02	rozumie istotę bycia profesjonalnym wsparciem dla swoich klientów w obszarze przemocy domowej

2.3. Uwagi dotyczące efektów kształcenia

<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród firm i instytucji wskazują, że zakładane efekty kształcenia dla studiów podyplomowych są w dużej mierze zgodne z wymaganiami pracodawców, a ponadto umożliwiają nabycie nowych umiejętności w zakresie terapii z ofiarami przemocy domowej, pożądanym na rynku pracy. Studia podyplomowe, a w szczególności zajęcia z przedmiotów „zjawisko traumy”, „kulturowe, osobowościowe i biologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie”, czy „strategie i procedury pracy nad wybranymi problemami emocjonalnymi ofiar i sprawców przemocy” pozwalają również na pogłębienie przez słuchaczy wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu.</p>
<p>W procesie określania zakładanych efektów kształcenia dla studiów podyplomowych biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Udział ten polega przede wszystkim na wyrażaniu przez pracodawców, kandydatów na studia oraz słuchaczy i absolwentów uwag i sugestii dotyczących studiów podyplomowych – w formie badań sondażowych.</p>
<p>System ECTS opiera się na zasadzie, iż 1 punkt ECTS odpowiada średnio 25 godzinom nakładu pracy słuchacza studiów podyplomowych, realizowanych zarówno w formie godzin kontaktowych z nauczycielami (godziny dydaktyczne i konsultacje), jak i w formie pracy własnej. Średnio rzecz biorąc 1 punkt ECTS odpowiada 6 godzinom kontaktowym z nauczycielem i 19 godzinom pracy własnej, przy czym przedmiotom kończącym się egzaminem przypisywana jest nieco większa liczba punktów niż przedmiotom kończącym się zaliczeniem (podyktowane jest to koniecznością przygotowania się do egzaminu przedmiotowego). Stosunkowo duża liczba punktów przypisanych poszczególnym przedmiotom o niewielkim wymiarze godzin kontaktowych z nauczycielami wynika z faktu, iż zagadnienia omawiane na tych przedmiotach są uwzględniane na egzaminie końcowym, do którego słuchacze są zobowiązani przygotować się we własnym zakresie. Nakład pracy słuchaczy, wyrażony punktami ECTS, jest adekwatny do osiąganych efektów kształcenia, a weryfikacja systemu ECTS jest dokonywana w formie ankiety przeprowadzanej wśród absolwentów studiów podyplomowych.</p>
<p>Osiąganie zakładanych celów i efektów kształcenia jest przedmiotem oceny w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w PWSZ w Koninie. W ramach systemu wykorzystywanych jest wiele narzędzi – niektóre z nich odnoszą się do studiów podyplomowych (m.in. arkusze hospitacji zajęć dydaktycznych, protokoły z analizy zaliczeń i egzaminów), a przedstawiciel słuchaczy studiów podyplomowych jest członkiem zespołu ds. oceny jakości kształcenia – na poziomie Uczelni i Wydziału. Coroczne raporty tego zespołu są publikowane na stronie internetowej PWSZ w Koninie. Istotnym instrumentem pozwalającym ocenić, w jakim stopniu osiągane są cele i efekty kształcenia jest egzamin końcowy, który obejmuje problematykę przedmiotów prowadzonych w ramach studiów podyplomowych.</p>
<p>Rozwiązania programowe i efekty prowadzonego kształcenia na studiach podyplomowych są oceniane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych – w formie ankiet adresowanych do pracodawców, kandydatów na studia oraz słuchaczy i absolwentów. Pracodawcy wskazują w ankiecie efekty kształcenia, jakich oczekivaliby od absolwenta studiów podyplomowych oraz zagadnienia, o jakie należałoby poszerzyć lub skrócić program studiów. Kandydaci wskazują w ankiecie efekty kształcenia, jakie chcieliby posiadać po zakończeniu studiów podyplomowych oraz zagadnienia, które powinny zostać omówione w trakcie studiów. Słuchacze i absolwenci oceniają w ankiecie program studiów, wykładowców, organizację studiów, dokonują ogólnej oceny studiów. Ponadto oceniają, w jakim stopniu efekty kształcenia uzyskane w trakcie studiów będą przydatne w ich pracy zawodowej, a także wskazują zagadnienia, o jakie należałoby poszerzyć lub skrócić program studiów.</p>

3. Program studiów

3.1. Plan studiów

Lp.	Przedmiot	Forma zaliczenia	Liczba godzin			Rozkład godzin				ECTS	
			ogółem	wykłady	zajęcia praktyczne	sem. I		sem. II		I	II
						w	zp	w	zp		
1.	Kulturowe, osobowościowe i biologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie	Zo	8	8	0	8				1	
2.	Psycho-społeczne aspekty przemocy w rodzinie	Zo	6	6	0	6				1	
3.	Modele i metody terapeutyczne	E	32	0	32		32			4	
4.	Wsparcie indywidualne i grupowe – interwencja kryzysowa	Zo	24	0	24		24			3	
5.	Zjawisko traumy - PTSD	Zo	18	18	0	18				3	
6.	Metody diagnozowania	Zo	8	0	8		8			1	
7.	Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie oraz stosujących przemoc	Zo	16	0	16		16			2	
8.	Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy	E	50	0	50				50		6
9.	Strategie i procedury pracy nad wybranymi problemami emocjonalnymi ofiar i sprawców przemocy	Zo	8	8	0			8			1
10.	Strategia powstrzymania przemocy	Zo	4	4	0			4			1
11.	Psychoterapia możliwości w pracy ze sprawcami przemocy	E	16	0	16				16		2
12.	Trening konstruktywnych postaw	Zo	24	0	24				24		3
13.	Superwizja	Zo	8	0	8				8		2
Ogółem			222	52	162	32	80	20	90	15	15
						112	110	30			

E – egzamin

Zo – zaliczenie z oceną

3.2. Ramowe programy przedmiotów

Lp.	Przedmiot
1.	<p>Kulturowe, osobowościowe i biologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • społeczne uczenie się przemocy, • mity na temat przemocy, • wyuczona bezradność, • przekonanie o rolach mężczyzn i kobiet, • tradycja a społeczeństwo <ul style="list-style-type: none"> - patriarchalna struktura, - przemoc seksualna wobec kobiet, - przemoc fizyczna wobec kobiet, - przemoc psychiczna wobec kobiet, - przemoc ekonomiczna wobec kobiet, • analiza danych dotyczące płci osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc w rodzinie.
2.	<p>Psycho-społeczne aspekt przemocy w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doświadczenia dziecięce, • łączenie roli ofiary i sprawcy, • brak świadomości i pamięci własnych uczuć,

	<ul style="list-style-type: none"> • brak empatii wobec siebie i innych, przeniesienie odpowiedzialności.
3.	<p>Modele i metody terapeutyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podejście psychodynamiczne: <ul style="list-style-type: none"> - nacisk na znaczenie wewnątrzpsychicznych, - postrzeganie mechanizmów obronnych wytwarzanych w celu uniknięcia konsekwencji konfliktu, - skupienie się na interpretacjach przeniesienia, mechanizmów obronnych oraz bieżących symptomów, • Podejście poznawczo-behawioralne: <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie myśli kluczowych, - użycie metod i technik poznawczych w zmianie kluczowych przekonań, - zastosowanie technik behawioralnych w zmianie struktury postępowania, • Podejście humanistyczno-egzystencjalne: <ul style="list-style-type: none"> - uwolnienie naturalnych tendencji do samorozwoju, - zwiększenie samoświadomości, - uwolnienie możliwości przeżywania doświadczeń, - wzrost samoakceptacji, zrozumienia i akceptacji innych, - odstąpienie od systemów zaprzeczeń i nabycie zdolności do konfrontowania się z problemami egzystencjalnymi, • Podejście systemowe: <ul style="list-style-type: none"> - budowanie równowagi między poczuciem ja a przynależnością do rodziny, - utrzymanie pewnej hierarchii, - przystosowanie się do zmian rozwojowych lub wymogów otoczenia, - analiza granic, koalicji, podsystemów – różnicujących i rozwijających system. • Psychoterapia możliwości: <ul style="list-style-type: none"> - wychowanie i socjalizacja jest podstawą kształtowania się dysfunkcji społecznych (czynnik środowiskowy) - zaburzone potrzeby uwydatniają się w procesie socjalizacji wtórnej, - skrypty czołowe deformują myśli, postawy, działania.
4.	<p>Wsparcie indywidualne i grupowe – interwencja kryzysowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • długoterminowa i krótkoterminowa wsparcie grupowe i indywidualne, • wykorzystywanie procesu indywidualnego i grupowego, czynniki leczące w grupie, dobór do grupy wsparcia, przygotowanie do udziału w grupie, zasady pracy w grupie, indywidualna terapia, • interwencja kryzysowa, • krótkoterminowa terapia grupowa dla osób ze zróżnicowanymi zaburzeniami, • modele indywidualnej terapii w grupie i ilustracja indywidualnej terapii w grupie, • wzajemne ustosunkowania w relacji pacjent-terapeuta, • opór pacjenta przed zmianą, • rozładowywanie napięć emocjonalnych, • uświadamianie, wgląd, modyfikacja schematów poznawczych, • uczenie się.
5.	<p>Zjawisko traumy - PTSD:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmiotowe procesy związane z traumą, • zaburzenia występujące po zdarzeniach traumatycznych, • traumatyczne więzi w dzieciństwie, • trauma a uzależnienia, • przemoc seksualna.
6.	<p>Metody diagnozowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenia diagnozowania - diagnoza jako etykieta, • pojęcie oceny: cechy oceny, rodzaje oceny, zawartość oceny, • kontakt diagnostyczny, metodologiczny i etyczny wymiar sytuacji diagnozowania: nawiązywanie kontaktu, aktywne słuchanie, umiejętne reagowanie, wskaźniki oporu i jego przełamywanie, • teoretyczne podstawy oceny indywidualnej: ramy diagnozy indywidualnej, • perspektywa rozwojowa i ekologiczna w ocenie indywidualnej, • kategoria potrzeb jako podstawa diagnozowania, • techniki graficzne (ekomapa, genogram, diagram).
7.	<p>Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie oraz stosujących przemoc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętności społeczne, • czynniki osobowościowe, • postępowanie psychologiczne, • czynniki rodzinne i środowiskowe,

	<ul style="list-style-type: none"> • elementy diagnozy i diagnoza sytuacji oraz stopień zagrożenia przemocą, • diagnoza potrzeb członków rodziny z problemem przemocy, w tym osób, doznających przemocy, dzieci krzywdzonych, osób stosujących przemoc, • metody interwencji, • udzielanie wsparcia i pomoc psychologicznej.
8.	<p>Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie umiejętności rozpoznawania i rozumienia sytuacji społecznych i sytuacji przemocy, praca nad komunikacją, • empatia, • szacunek, • praca z zazdrością, • praca nad nawrotami zachowań przemocowych, • odseparowanie sprawcy, • omówienie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z późnymi zmianami, • omówienie aktów wykonawczych do ustawy oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, • omówienie przepisów karnych w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - przestępstwo znęcania się w rodzinie, - zgwałcenia i innych czynności seksualnych, - uszkodzenia narządu ciała, - poniżania, - omówienie podstawowych zagadnień prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz cywilnego użytecznego w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie i wykonywania władzy rodzicielskiej, - przygotowanie wybranych pism procesowych, • psychologiczny obraz osoby stosującej przemoc i jej funkcjonowania, • „opór” przed zmianą w pracy z osobą stosującą przemoc, • strategie pracy z osobą niezmotywowaną do zmiany zachowań, • motywacja w kontekście transteoretycznego modelu zmiany zachowań, • wywiad/dialog motywujący oraz podejście PM w pracy ze sprawcą przemocy, • metody i techniki pracy korekcyjnej i terapeutycznej wykorzystywane w programie, • realizacja programu DOM (warsztatowe, ćwiczenie), • ewaluacja programu.
9.	<p>Strategie i procedury pracy nad wybranymi problemami emocjonalnymi ofiary przemocy i sprawców przemocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wywiad, • diagnoza, • omówienie problemów, • określenie celów, • praca indywidualna lub w grupie, • weryfikacja postępów, • ewaluacja.
10.	<p>Strategia powstrzymania przemocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie problemów, • współpraca z ofiarą w zakresie ochrony, • monitorowanie działań organów ścigania, • odseparowanie sprawcy.
11.	<p>Psychoterapia możliwości w pracy ze sprawcami przemocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzeby, • traumatyczne więzi, • zaburzone więzi, • zaburzone rodzicielstwo, • wadliwe reagowanie na problemy społeczne, • zniekształcenia poznawcze.
12.	<p>Trening konstruktywnych postaw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skuteczne nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu, • rozpoznawanie strategii komunikacyjnej w relacjach interpersonalnych, • tworzenie sprzyjającej atmosfery porozumiewania się i skutecznego docierania do rozmówców, • tworzenie płaszczyzny porozumienia w sytuacjach sporu w rodzinie, • mediacje - strategie polubownego rozwiązywania konfliktów – założenia podejścia praktycznego, zakres zastosowania, • podstawy prawne zastosowania koncyliacyjnych metod rozwiązywania konfliktów i sporów – zastosowanie ww. metod w konfliktach rodzinnych, • zakres zastosowanie procedury prawnych.

13.	Superwizja: <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="284 174 564 212">• studia przypadków
-----	---

3.3. Sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia

Efekty kształcenia	Przedmioty	Metody kształcenia	Metody oceny
W01	Kulturowe, osobowościowe i biologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie	Wykład z elementami dyskusji	Zliczenie ustne w postaci pytań otwartych
W02	Psycho-społeczne aspekty przemocy w rodzinie	Wykład problemowy	Zaliczenie w postaci testu
W03	Zjawisko traumy – PTSD; Strategie i procedury pracy nad wybranymi problemami emocjonalnymi ofiar i sprawców przemocy	Wykład z elementami dyskusji	Zaliczenie w postaci testu, zaliczenie ustne w postaci otwartych pytań
W04	Kulturowe, osobowościowe i biologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie; Psycho-społeczne aspekty przemocy w rodzinie.	Wykład z elementami dyskusji, wykład problemowy	Zaliczenie ustne z pytaniami otwartymi, zaliczenie ustne w postaci testu
W05	Strategia powstrzymania przemocy; Strategie i procedury pracy nad wybranymi problemami emocjonalnymi ofiar i sprawców przemocy	Wykład z elementami dyskusji	Zaliczenie ustny z pytaniami otwartymi
U01	Metody diagnozowania; Superwizja; Psychoterapia możliwości w pracy ze sprawcami przemocy	Zajęcia praktyczne, praca w zespołach, analiza przypadków, prezentacja i dyskusja	Zaliczenie w postaci przygotowania projektu oraz przedstawienia i omówienia przypadku, Egzamin w postaci przedstawienia studium przypadku
U02	Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie; Wsparcie indywidualne i grupowe – interwencja kryzysowa; Trauma prosta i złożona. Zjawiska i procesy związane z traumą; Czynniki sprzyjające przekazywaniu przemocy w rodzinie; Trening konstruktywnych postaw; Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy	Praca w zespołach, prezentacja i dyskusja, analiza przypadków, warsztat	Zaliczenie w postaci analizy studium przypadku, zaliczenie w postaci przygotowanie projektu, egzamin w postaci przedstawienia i omówienia studium przypadku
U03	Modele i metody terapeutyczne; Wsparcie indywidualne i grupowe – interwencja kryzysowa; Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy; Psychoterapia możliwości w pracy ze sprawcami przemocy	Zajęcia praktyczne, praca w zespołach, dyskusja, prezentacja, analiza przypadków	Egzamin w postaci przedstawienia i omówienia studium przypadku, zaliczenie w postaci przygotowania projektu
U04	Trening konstruktywnych postaw; Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy; Psychoterapia możliwości w pracy ze sprawcami przemocy	Zajęcia praktyczne, warsztat, praca w zespołach, prezentacja i dyskusja	Zaliczenie w postaci przygotowania projektu
K01	Wsparcie indywidualne i grupowe – interwencja kryzysowa; Modele i metody terapeutyczne; Superwizja; Strategia powstrzymania przemocy; Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy	Zajęcia praktyczne z elementami analizy przypadków, dyskusja	Zaliczenie w postaci projektu, zaliczenie w postaci omówienia studium przypadku, samoocena, obserwacje, aktywność
K02	Strategia powstrzymania przemocy; Praca psychokorekcyjna ze sprawcami przemocy;	Praca w zespołach, prezentacja i dyskusja, analiza przypadków	Przygotowanie projektu w kilkusobowym zespole oraz

	Trening konstruktywnych postaw; Modele i metody terapeutyczne		studium przypadku, samoocena, obserwacje, aktywność
--	--	--	--

3.4. Obciążenie pracą słuchacza	liczba godzin
Godziny kontaktowe z nauczycielami, w tym:	225
• <i>godziny dydaktyczne</i>	222
• <i>konsultacje</i>	3
Praca własna słuchacza, w tym:	750
• <i>analiza treści wykładów (52 godz. wykładów x 2 godz.)</i>	104
• <i>analiza literatury</i>	106
• <i>przygotowanie do ćwiczeń (162 godz. ćwiczeń x 2 godz.)</i>	324
• <i>przygotowanie do egzaminów przedmiotowych i obecność na egzaminach (2 egzaminy x 25 godz.)</i>	50
• <i>przygotowanie do egzaminu końcowego i obecność na egzaminie</i>	166
Łączne obciążenie pracą słuchacza	975

3.5. Liczba punktów ECTS

Liczba punktów ECTS, którą słuchacz uzyskuje za:	
• udział w zajęciach i konsultacjach (godziny kontaktowe z nauczycielami)	9
• pracę własną	21
Sumaryczna liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji podyplomowych	30

4. Warunki realizacji programu studiów

4.1. Zasoby kadrowe

Kadrę dydaktyczną stanowią z jednej strony wykładowcy z zakresu psychologii, socjologii, pedagogiki i filozofii oraz pracy socjalnej (zajęcia teoretyczne), z drugiej natomiast dydaktycy posiadający doświadczenie praktyczne i przygotowanie zdobyte po za uczelnią w zakresie pracy z ofiarami i sprawcami przemocy realizujący programy korekcyjne, terapeutyczne oraz edukacyjne. Osoby te reprezentują przede wszystkim dyscypliny naukowe w ramach dziedziny nauk społecznych i dziedziny nauk humanistycznych, co jest w pełni uzasadnione z uwagi na realizację planu studiów podyplomowych. Kwalifikacje i doświadczenie kadry dydaktycznej umożliwiają uzyskanie przez słuchaczy zakładanych efektów kształcenia oraz zapewniają właściwą jakość kształcenia.

4.2. Zasoby materialne

Słuchacze mają do dyspozycji salę ćwiczeniową zlokalizowaną w jednym z budynków Uczelni – z reguły jest to ta sama sala w trakcie trwania danej edycji studiów, która jest w stanie pomieścić od 20 do 50 słuchaczy. Sala jest wyposażona w projektor multimedialny, rzutnik pisma oraz tablicę. Słuchacze mają dostęp do bezprzewodowego Internetu na terenie Uczelni oraz mogą korzystać z zasobów Biblioteki PWSZ w Koninie, która posiada około 71 tys. woluminów książek i 189 tytułów czasopism (książki i czasopisma z dziedziny nauk społecznych stanowią odpowiednio: 2,4 tys. tytułów i 81 tytułów). Budynek Uczelni są w dużej mierze dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia

5.1. Zarządzanie studiami

Proces zarządzania studiami podyplomowymi jest określony w regulaminie studiów podyplomowych prowadzonych przez PWSZ w Koninie, stanowiącym załącznik do uchwały nr 320/V/V/2015 Senatu PWSZ w Koninie z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia regulaminu studiów podyplomowych. W procesie tym decyzje o charakterze strategicznym podejmowane są przede wszystkim przez Rektora PWSZ w Koninie, dziekana wydziału oraz radę wydziału, natomiast decyzje o charakterze operacyjnym leżą w gestii dziekana wydziału, komisji rekrutacyjnej, zespołów rekrutacyjnych, kierowników studiów podyplomowych oraz komisji egzaminu końcowego.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności Rektora PWSZ w Koninie:

- podejmowanie decyzji w sprawie utworzenia i likwidacji studiów podyplomowych oraz uruchomienia kolejnej edycji studiów;
- podejmowanie decyzji o zmianie nazwy studiów podyplomowych, czasu ich trwania lub programu kształcenia;
- ustalanie wysokości opłat za studia podyplomowe;
- powoływanie komisji rekrutacyjnej na studia podyplomowe;
- rozpatrywanie odwołań kandydatów na studia podyplomowe od decyzji komisji rekrutacyjnej;
- skreślanie słuchaczy z listy słuchaczy studiów podyplomowych;
- powoływanie i odwoływanie kierownika studiów podyplomowych;
- sprawowanie ogólnego nadzoru nad studiami podyplomowymi.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności dziekana wydziału:

- wnioskowanie do Rektora PWSZ w Koninie o utworzenie i likwidację studiów podyplomowych oraz uruchomienie kolejnej edycji studiów;
- wnioskowanie do Rektora PWSZ w Koninie o zmianę nazwy studiów podyplomowych, czasu ich trwania lub programu kształcenia;
- wnioskowanie do Rektora PWSZ w Koninie o ustalenie wysokości opłat za studia podyplomowe;
- wnioskowanie do Rektora PWSZ w Koninie o skreślenie słuchacza z listy słuchaczy studiów podyplomowych;
- inicjowanie i koordynacja działań mających na celu tworzenie, rozwój i promocję studiów podyplomowych;
- organizowanie rekrutacji na studia podyplomowe, w tym powoływanie zespołu rekrutacyjnego do przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego dla niektórych studiów podyplomowych;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej toku studiów podyplomowych;
- zapewnienie obsługi administracyjno-technicznej studiów podyplomowych;
- nadzorowanie uiszczania opłat za studia podyplomowe;
- zapewnienie sal dydaktycznych i wyposażenia niezbędnego do prawidłowej realizacji studiów podyplomowych;
- przeprowadzanie oceny organizacji i programu kształcenia oraz kadry dydaktycznej przez absolwentów;
- sporządzanie preliminarza finansowego danej edycji studiów podyplomowych oraz dokonanie jej rozliczenia finansowego;
- powoływanie komisji do przeprowadzenia egzaminu końcowego na studiach podyplomowych;
- przedstawianie Rektorowi PWSZ w Koninie sprawozdania z przebiegu każdej edycji studiów podyplomowych;
- wnioskowanie do Rektora PWSZ w Koninie o powołanie i odwołanie kierownika studiów podyplomowych;
- sprawowanie nadzoru organizacyjnego nad studiami podyplomowymi.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności rady wydziału:

- uchwalanie planu studiów podyplomowych i ramowych programów poszczególnych przedmiotów;
- opiniowanie zmiany nazwy studiów podyplomowych, czasu ich trwania lub programu kształcenia;
- opiniowanie likwidacji studiów podyplomowych.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności komisji rekrutacyjnej:

- podejmowanie decyzji o przyjęciu lub nieprzyjęciu kandydatów na studia podyplomowe.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności zespołów rekrutacyjnych:

- przeprowadzanie postępowania kwalifikacyjnego dla niektórych studiów podyplomowych.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności kierownika studiów podyplomowych:

- ustalanie planu zajęć na studiach podyplomowych;
- wyznaczanie terminu egzaminu końcowego na studiach podyplomowych;
- gwarantowanie wysokiego merytorycznego poziomu zajęć na studiach podyplomowych;
- zapewnienie obsady kadrowej poszczególnych przedmiotów;
- opracowanie terminarza zjazdów i planu zajęć;
- informowanie słuchaczy o obowiązującym terminarzu zjazdów i planie zajęć;
- zapewnienie słuchaczom materiałów dydaktycznych w formie papierowej lub elektronicznej;
- zapewnienie właściwej organizacji egzaminu końcowego.

Zakres kompetencji i odpowiedzialności komisji egzaminu końcowego:

- przeprowadzanie egzaminu końcowego na studiach podyplomowych;
- ustalanie ostatecznego wyniku studiów podyplomowych.

Proces zarządzania studiami podyplomowymi podlega systematycznej ocenie ze strony dziekana wydziału. Rezultaty tej oceny przekładają się przede wszystkim na modyfikacje wprowadzane w regulaminie studiów podyplomowych oraz wdrażanie nowych rozwiązań formalnych i organizacyjnych zmierzających do usprawnienia oraz doskonalenia procesu kształcenia na studiach podyplomowych.

W 2012 roku ujednolicone zostały dokumenty stosowane do tej pory w procesie realizacji studiów podyplomowych, a ponadto wprowadzone zostały nowe dokumenty, które powinny przyczynić się do lepszej organizacji studiów podyplomowych oraz doskonalenia procesu kształcenia (zarządzenie nr 41/2012 Rektora PWSZ w Koninie z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w procesie realizacji studiów podyplomowych). Nowością są przede wszystkim wzory: ankiety dla interesariuszy zewnętrznych, programu kształcenia na studiach podyplomowych, ankiety dla kandydata na studia podyplomowe, umowy o warunkach odpłatności za studia podyplomowe, decyzji o przyjęciu na studia podyplomowe, indeksu słuchacza studiów podyplomowych, arkusza oceny pracy podyplomowej oraz dziennika zajęć.

W 2015 roku przyjęty został nowy regulamin studiów podyplomowych prowadzonych przez PWSZ w Koninie (załącznik do uchwały nr 320/V/V/2015 Senatu PWSZ w Koninie z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia regulaminu studiów podyplomowych). W regulaminie uwzględnione zostały zapisy znowelizowanej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (nowelizacja z 2014 roku).

5.2. Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia

W procedurze określania zakładanych efektów kształcenia dla studiów podyplomowych bierze udział szereg osób i podmiotów. Wstępna lista efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jest tworzona przez dziekana wydziału we współpracy z kierownikiem studiów podyplomowych. Następnie lista ta jest konfrontowana z opiniami pracodawców, oczekiwaniami kandydatów na studia oraz ocenami słuchaczy i absolwentów. Ostateczna lista efektów kształcenia dla studiów podyplomowych jest wyrazem kompromisu między opiniami, oczekiwaniami i ocenami ww. osób i podmiotów.

Osiąganie przez słuchaczy zakładanych efektów kształcenia jest weryfikowane poprzez szereg zaliczeń i egzaminów realizowanych w różnych formach, a przede wszystkim poprzez egzamin końcowy obejmujący problematykę przedmiotów prowadzonych w ramach studiów podyplomowych (zob. szerzej: pkt 3.3).

W procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla studiów podyplomowych biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Udział ten polega przede wszystkim na wyrażaniu przez pracodawców, kandydatów na studia oraz słuchaczy i absolwentów uwag i sugestii dotyczących studiów podyplomowych – w formie badań ankietowych. Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia następuje również poprzez zaangażowanie praktyków do prowadzenia zajęć na studiach, czyli osób, które na co dzień w swoich firmach/instytucjach wykorzystują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które powinien posiadać absolwent studiów podyplomowych.

Doskonaleniu programu kształcenia i jego efektów służą wyniki ankiet przeprowadzanych wśród pracodawców, kandydatów na studia oraz słuchaczy i absolwentów. Pracodawcy wskazują w ankiecie efekty kształcenia, jakich oczekiwaliby od absolwenta studiów podyplomowych oraz zagadnienia, o jakie należałoby poszerzyć lub skrócić program studiów. Kandydaci wskazują w ankiecie efekty kształcenia, jakie chcieliby posiadać po zakończeniu studiów podyplomowych oraz zagadnienia, które powinny zostać omówione w trakcie studiów. Słuchacze i absolwenci oceniają w ankiecie program studiów, wykładowców, organizację studiów, dokonują ogólnej oceny studiów, oceniają w jakim stopniu efekty kształcenia uzyskane w trakcie studiów będą przydatne w ich pracy zawodowej, a także wskazują zagadnienia, o jakie należałoby poszerzyć lub skrócić program studiów.

Publiczną dostępność opisu efektów kształcenia oraz systemu ich oceny i weryfikacji zapewnia umieszczenie na stronie internetowej studiów podyplomowych informacji o szczegółowych efektach kształcenia (pkt 2.2), planie studiów (pkt 3.1) oraz sposobach weryfikacji efektów kształcenia (pkt 3.3).

Zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia na studiach podyplomowych zapobiega przeprowadzanie szeregu ankiet, a w szczególności ankiet wśród słuchaczy i absolwentów studiów podyplomowych. Ankiety te są dostępne w wersji elektronicznej i tym samym mogą być wypełniane na każdym etapie realizacji studiów (<http://moje-ankiety.pl/respond-6040/sec-U3wajYZ7.html>), a nie tylko w momencie zakończenia danej edycji. Ograniczaniu zjawisk patologicznych sprzyjają również spotkania kierownika studiów podyplomowych, a także dziekana wydziału ze słuchaczami. Słuchacze mogą również kierować do ww. osób wszelkie uwagi, skargi i zażalenia drogą elektroniczną. Ponadto, kierownicy studiów podyplomowych są zobowiązani do przeprowadzenia przynajmniej dwóch hospitacji zajęć dydaktycznych realizowanych w trakcie danej edycji studiów.

6. Inne uwagi, wyjaśnienia i uzasadnienia

Program studiów podyplomowych został opracowany w oparciu o wymogi ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.) oraz rozporządzenia ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wytycznych ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego z dnia 17 października 2014 r. do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie art. 8, pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr. 180. d o z . 1493 z późn. zm.), a także w oparciu o Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.